

P O S U D E K
vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Martin Reck

Název práce: Postavení transgender osob v civilním právu

Jméno a příjmení školitele: prof. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Protokol o shodě na plagiáty: shoda <2 % (IS vyhodnotil práci jako originální)

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil aktuální téma právní úpravy postavení transgender osob, a to ve srovnávací analýze. Se zřetelem na nedávný legislativní vývoj (rekodifikace soukromého práva), zakotvení změny pohlaví v OZ 2012 a dále rovněž legislativní reflexi transsexualismu ve zvláštních zdravotnických předpisech, zvolil komparaci českého právního stavu (lex lata) s recentní a stále se vyvíjející judikaturou ESLP a SD EU. Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si otázky, na které se snaží – nutno říci zdařile – svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu jsou v úvodu naznačeny a z práce samotné je patrné, že autor zvolil analytický a komparativní přístup, který vhodně kombinuje s deskripcí a evaluací judikatury, aby nakonec dospěl k syntetizujícímu poznatku. V tomto ohledu prokázal schopnosti nadhledu nad zákonným textem, projevil velkou znalost aktuální judikatury (zejm. zahraniční), kterou kriticky rozebírá a patřičně zobecňuje. Autor zvolil současně téma, které je multidisciplinární a jako takové vyžaduje specifický přístup. Tuto problematiku nelze nahlížet jen omezeným prismalem právním, ale je nutno neustále reflektovat poslední poznatky medicíny, psychologie a příbuzných oborů. Řekl bych, že se to autorovi obstojně daří, nakolik to umožňuje rozsah kvalifikační práce tohoto stupně; není pochyb, že o daném tématu by bylo možno napsat opus disertační a že tedy zůstává celá řada otázek mimo diplomantův záběr.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (181 tis. znaků včetně úvodu a závěru) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy de lege ferenda. Vlastní práce je rozdělena do 6 věcných kapitol, kdy první dvě kapitoly usilují o vymezení a stručnou základní charakteristiku zkoumaného institutu z hlediska jeho účelu, základních pojmů (pohlaví a gender), jakož i historického vývoje a pramenů právní úpravy, nechybí sociologizující a psychologizující pohledy na transsexualitu, intersexualitu, transvestitismus. Třetí kapitola je pak věnována procesu změny pohlaví, kdy autor analyzuje zevrubně zejména diagnostiku, real-life test a dopady hormonální terapie. Další kapitola se velmi stručně věnuje problematice detranzice. Pátá kapitola se celistvě věnuje problematice judikatur ESLP a SDEU, jejich východiskům a zejména poslednímu vývoji. Tento výklad umně poslouží jako základ pro autorovy hodnotící závěry ohledně

právního stavu v ČR de lege lata a opodstatní jeho další úvahy de lege ferenda v českém prostředí.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použit dostatečný počet bibliografických pramenů (zahraničních i českých), které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je zcela adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje relevantní tituly naší i zahraniční nauky. Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní názory české i zahraniční doktríny a jejich odlišná stanoviska zasadit do širšího kontextu a opatřit vlastním hodnocením a závěrem.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je na celkem dobré úrovni. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně. K drobným přehlédnutím došlo spíše ojediněle.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

U ústní obhajoby by se autor mohla blíže vyjádřit kupř. k:

- Co je to neutrální pohlaví – ústavněprávní a civilněprávní kontext, (ne)diskriminace – jaký je pohled práva?
- Jaké jsou právní následky proběhnuvší detranzice? Zejména následky rodinněprávní, osobnostní a statusové.
- Jakou úpravu by autor považoval za zcela adekvátní de lege ferenda?

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy výborné znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících procesních otázek a celkovou širší orientaci ve zvoleném tématu, které vyžaduje interdisciplinární zkoumání.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorovu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu s komparativním prvkem, jeho schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, judikatuře a doktrínách vybraných států. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s předběžným hodnocením **výborně**.

Datum: 21. 8. 2023

Podpis vedoucího diplomové práce
Prof. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.